

[Industriministeren]

Det skulle gerne få en fornuftig afsmittende effekt, så de etiske regler, som i øvrigt udformes af sektoren selv, bliver tilstrækkelig fornuftige, således at vi undgår de eksempler på rådgivning af kunder, som har været omtalt her i folketingssalen og i dagspressen, og som ligger langt under den standard, man må forvente af den finansielle sektor i Danmark.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 12:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en krisefond til fremme af beskæftigelsen i kriseramte områder.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 14/10 93).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Industriministeren (Trøjborg):**

Socialistisk Folkepartis forslag om en statslig krisefond til fremme af beskæftigelsen i kriseramte områder griber – havde jeg nær sagt – naturligvis fat i en særdeles relevant problemstilling.

Jeg vil meget kort sige, at regeringen er enig med forslagsstillerne i forslagets intentioner. Jeg har også noteret mig en anden ting, som regeringen kan være enig med forslagsstillerne i, nemlig at det ikke er skrantende virksomheder, man vil hjælpe. Man vil ikke hindre lukning af virksomheder, som ved konjunkturerens ugunst, ledelsens manglende evner eller af

andre grunde er havnet i en situation, hvor den eneste mulighed er lukning.

Det finder jeg er en positiv side af forslaget, naturligvis ikke, fordi regeringen finder, at virksomhedslukninger er af det gode – det er de under ingen omstændigheder – men fordi en statslig ambulancetjeneste i sådanne situationer som oftest vil vise sig at være perspektivløs. Derfor er regeringen enig med forslagsstillerne i, at det drejer sig om i stedet at nyudvikle beskæftigelsen på andre felter i lokalsamfundet. Der skal skabes nye arbejdspladser, for det er det eneste, der kan skabe en varig beskæftigelse. Derfor gælder det ikke mindst om at gøre erhvervsstrukturen mere robust i de udsatte områder, således at man mindsker afhængigheden af enkelte dominerende virksomheder som f.eks. et skibsværft eller et konjunkturfølsomt erhverv som fiskeriet.

Men her hører enigheden også op. Regeringen finder ikke, at det er hensigtsmæssigt at oprette en krisefond med det formål. Regeringen tror mere på de generelle erhvervsfremmeordninger, også i situationer, hvor der er behov for at nyudvikle beskæftigelsen i egne, hvor arbejdsløsheden desværre er stigende.

Regeringen vil ikke afvise, at der helt ekstraordinært kan forekomme situationer, hvor det kan være berettiget med aktioner for at komme en særlig udsat region til undsætning.

I foråret blev der som bekendt fra regeringens side tilrettelagt en række foranstaltninger rettet mod Bornholm og de særlige vanskeligheder, som specielt nedgangen i fiskeriet gav anledning til. I denne forbindelse blev der foretaget en forøgelse af de statslige indskud i Bornholms Erhvervsfond, således at man bedre blev i stand til at finansiere den erhvervs-mæssige omstilling, der var behov for.

I forbindelse med de beskæftigelsesmæssige problemer med den delvise lukning af Dancall nedsatte Industriministeriet i august måned i år et særligt udvalg, der skal udarbejde forslag til en erhvervsplan for hele det nordjyske område. Jeg forventer, at udvalgets rapport vil foreligge omkring årsskiftet, og det er meningen, at vi med udgangspunkt i de nordjyske forhold skal få noget, som vi måske kunne kalde en prototype for en fornuftig og begavet form for regional erhvervspolitik. Jeg tror faktisk, at det vil vise sig, at man i et konstruktivt samarbejde i en region mellem erhvervsliv, offentlige myn-

[Industriministeren]

digheder og finansielle virksomheder kan løfte ganske mange opgaver og flere, end forslagsstillerne øjensynlig forestiller sig.

Til de enkelte punkter i beslutningsforslaget kan jeg bemærke:

Det foreslås, at krisefonden skal iværksætte udviklingsprojekter med det formål at undersøge, om der ud fra det lokale erhvervsliv er mulighed for at udvikle eller skabe nye produkter eller produktioner.

Jeg har svært ved at få øje på, at vi ikke allerede har den mulighed i den eksisterende lovgivning. Vi har nemlig en lovgivning om Vækstfonden, og i den er der netop mulighed for, at særlig perspektivrige produkter og særlig innovative virksomheder kan støttes således, at de kan komme i gang med en egentlig produktion og kan tage nye initiativer.

Dernæst skal krisefonden yde råd og vejledning til potentielle iværksættere. Dertil vil jeg sige, at vi netop har gennemført en lov, der træder i kraft 1. januar 1994, om tilskud til iværksættere. Jeg mener, at vi herved har fået en generel politik, der retter sig imod iværksættere, stiller større kvalifikationskrav til iværksættere, nok også rydder lidt op i kredsen af dem, der hidtil har kunnet få tilskud til at blive iværksættere, og giver en generel mulighed for, at personer, der ikke er ledige, kan få en fornuftig rådgivning, når de bestemmer sig for at starte en virksomhed.

Regeringen arbejder som bekendt også med nye initiativer. Udviklingsselskaber er et af de initiativer, der er omtalt i regeringens erhvervsredegørelse. Jeg vil også gerne gøre opmærksom på, at regeringen i øjeblikket har forhandlinger i gang med EF-Kommissionen, der går på, at mål 2-områderne, altså områder i Danmark i særlig industriel tilbagegang, skal udvides ganske betragteligt. Regeringens synspunkt er, at flere regioner i Europa får store tilskud fra infrastrukturfondene, især trækker Sydeuropa ganske meget på de såkaldte mål 1-midler, og at det nu er rimeligt, at Danmark med den beskæftigelsesmæssige situation, vi er i, får øget vor andel af bevillingerne til mål 2-områderne. Derfor er regeringens forhandlingsoplæg til EF-Kommissionen, at betydelig flere områder kommer med ind under den regionale støtteordning, der er mulighed for at få andel i, hvis man er udpeget som mål 2-område.

Ole Vagn Christensen (S):

Det forslag, vi behandler i dag, drejer sig om oprettelsen af en statslig erhvervsfond – som vi netop har hørt industriministeren sige noget om – der skulle kunne skride ind i områder med en særlig høj og stigende ledighed på grund af større virksomhedslukninger.

Jeg vil gerne slå fast, at i Socialdemokratiet er vi faktisk enige i meget af det, der står i forslaget. Vi har tidligere selv fremsat og har haft et lignende forslag til behandling. I forbindelse med dette lovforslag vil jeg godt sige, at hvis vi skal have gang i nye virksomheder i Danmark, er der mindst to barrierer, der skal nedbrydes. Den første drejer sig om kapital, idet mange virksomheder mangler risikovillig kapital til at starte ny produktion.

Den anden barriere drejer sig om viden. Nystartede virksomheder eller iværksættere har ikke altid den fornødne viden om f.eks. markedsføring eller eksport. Mange andre ting kunne nævnes, men jeg vil godt understrege, at igennem den senere tid har vi faktisk gjort noget ved disse to hovedproblemer. Vi foreslog sidste år en garantiordning for bankernes udlån til nye og mindre virksomheder; den blev gennemført og er i år under den ny regering blevet forbedret på flere områder.

Der er også under den ny regering blevet vedtaget en lov om iværksættere, der ikke bare smider penge ud i luften, men kræver, at iværksætterne har fornuftige projekter; de får så et klippekort til brug for køb af ekspertbistand m.m.

Der er også igangsat et omfattende videns- og kvalitetsprogram, og oven i dette har vi, som også ministeren nævnte det, Vækstfondens kapital, der er blevet forøget, og der er en lovgivning om udviklingsselskaber på vej fra regeringen. Disse ordninger er efter vores mening udtryk for en aktiv erhvervspolitik, der kan medvirke til at nå de mål, som SF søger at fremme.

Vi kan også sige, at specielt med hensyn til de områder, der er præget af særlig høj ledighed, gør Den Europæiske Union – som det vel hedder nu – en stor indsats. Det glemmer vi ofte i debatten, men f.eks. Nordjylland og andre hårdt betrængte områder har haft stor glæde af disse regionalfonde, der faktisk er udtryk for lige præcis den tankegang, der ligger i SF's forslag. De skal netop støtte udviklingen i de

[Ole Vagn Christensen]

områder, hvor ledigheden er særlig høj, og kommuner og amter har også med den kommunale erhvervslovgivning, som ikke mindst regeringspartierne har været med til at fremme, gode muligheder på dette område.

Selv om vi som sagt er enige i meget af argumentationen, kan man nok høre, at vi ikke er enige i konklusionen. Vi tror ikke, at der i dag er behov for en særlig fondskonstruktion som den, SF foreslår. Vi sætter i forvejen ind på mange erhvervspolitiske områder, og en række af de helt nye ordninger skal efter vores opfattelse også have mulighed for at slå igennem og blive kendt. Det er efter vores opfattelse altid bedre at forebygge end at helbrede, når udviklingen først er gået galt.

Erhvervspolitik er som bekendt ikke noget, der virker fra den ene dag til den anden, men jeg har stor tiltro til, at regeringen med sin erhvervspolitik har skabt grundlag for fremtidens vækst, og derfor kan Socialdemokratiet ikke støtte SF's forslag.

Flemming Hansen (KF):

Forslaget er fra SF, og det bærer da også præg af dette partis ønske om en større styring af erhvervslivet, hvilket ikke underer nogen, ligesom det så heller ikke kan undre nogen, at vi klart afviser forslaget. I øvrigt har vi vist efterhånden haft temmelig mange forslag fra SF, der minder om det her, men vi tager gerne et til.

Vi synes, at der i vores samfund i forvejen er en næsten uhyggelig tendens til, at man fra det offentliges side skal iværksætte udviklingsprojekter af enhver art, og vi har altså den grundholdning, at erhvervslivet klarer sig bedst, når det får lov til at klare sig selv på ordentlige vilkår. Det betyder ikke, at vi ikke har tillid til og tror på de udviklingsprojekter, vi selv har været med til at sætte i gang, f.eks. Vækstfonden, som ministeren talte om, for naturligvis gør vi det, men at indføre en lokal styring på disse områder vil være at gå for vidt.

Det er naturligvis besnærende med en sådan tanke, når der sker en ulykkelig lukning af virksomheder som eksempelvis af Dancall i Pandrup for nylig. I den forbindelse kan jeg godt forstå, at SF fremsætter forslaget, men det i Pandrup var vist et meget godt eksempel på, at når der ikke kom nogen støtte fra det offentlige, klarede man altså problemerne selv. Virk-

somheden gik jo ikke i stå; den blev overtaget af en udenlandsk virksomhed, men mange arbejdspladser forblev i Danmark. Det er altså markedskræfterne, som fungerer bedst. Hvis man havde vidst, at der kom et halvt hundrede millioner kroner farende fra staten, er jeg sikker på, at den virksomhed ikke var blevet overtaget – og hvor vil vi så ende til sidst?

Jeg synes, at vi skal holde os fra det her, og jeg er taknemlig for, at regeringen har den samme indstilling.

Pia Larsen (V):

Her har vi endnu et af de meget velmenende erhvervspolitiske forslag fra SF. Når jeg siger meget velmenende, mener jeg, at SF med dette klart giver udtryk for, at man i SF som i resten af samfundet fuldt ud er klar over, at det i øjeblikket er meget vanskeligt at drive virksomhed i Danmark. SF har ligesom vi andre set, at trods regeringens forsikringer om, at arbejdsløshedskurven knækker lige om lidt, er der egentlig ikke nogen udsigt til, at det sker. Derfor skal SF også have ros for at gøre dette forsøg på at tænke nye, konstruktive tanker, men som sædvanlig – må jeg næsten sige – kan Venstre ikke støtte forslaget, og det kan vi ikke, for selv om målet godt nok er det rigtige, er midlerne helt forkerte.

SF vil endnu en gang lade offentlige midler, dvs. skatteyderkroner, gå ind i det private erhvervsliv og skabe konkurrenceforvriddning. En statslig fond skal efter Venstres opfattelse hverken kunne indskyde risikovillig kapital i virksomhederne eller kunne udleje billige lokaler. Resultatet vil uvægerligt blive, at samtlige danske virksomheder skal have risikovillig kapital fra staten og samtlige erhvervslejemål bliver kunstigt billige, fordi der er tilskud fra staten. Det lyder også, som om SF nærmest vil tvinge folk til at blive iværksættere; man vil søge med lys og lygte efter ideer til mulige iværksætterprojekter. Hvis sådanne ideer og projekter føres ud i livet og viser sig at være en fiasko, hvem skal så betale regningen eller hæfte for den akkumulerede gæld? Skal det være den enkelte iværksætter, som om han eller hun på eget initiativ selv havde kæmpet for at etablere en virksomhed, eller skal det være staten, som nærmest har tvunget personen til at blive iværksætter?

[Pia Larsen]

Venstre kan altså ikke støtte SF's forslag. Efter vores opfattelse er det den generelle erhvervs- og skattepolitik, der skal forbedres. Vi løser ikke problemerne ved at give statsstøtte og skabe konkurrenceforvridning i forhold til de virksomheder, der klarer sig godt eller bare nogenlunde godt ved egen kraft.

Pia Kjærsgaard (FP):

Det er klart, at når arbejdsløsheden er så stor i Danmark, forsøger de forskellige politiske partier at fremsætte forslag, som efter deres mening kan afhjælpe den enorme arbejdsløshed.

Fremskridtspartiet mener ikke, at dette forslag er noget, som overhovedet vil betyde en nedgang i arbejdsløsheden – tværtimod er vi bange for. Vi funderer også over, hvor meget det her vil komme til at koste. Hvem skal betale? Hvis staten skal stå som garant, vil det betyde, at skatterne stiger, og derved kommer efter vores mening flere virksomheder til at lukke. Altså det stik modsatte af, hvad SF vel egentlig havde tænkt sig!

Vi synes også, at der bliver fokuseret alt for meget på iværksættere i forslaget. Der er taget initiativer, men uden Fremskridtspartiets tilslutning, for vi mener, at alle kunstige tilskud til iværksættere eller andre er konkurrenceforvridende og bestemt ikke med til at gavne beskæftigelsen. I stedet for skal man naturligvis give erhvervene frihed. I de fleste tilfælde er skatter og afgifter hæmmende for erhvervslivet, og vi skal anbefale vores eget forslag, som vi har diskuteret så mange gange i Folketinget, nemlig forslaget om erhvervszoner. Vi mener faktisk, at Danmark skulle være én stor erhvervszone; det ville være langt sundere for erhvervslivet, og det ville også betyde, at der kom gang i de arbejdspladser, som forhåbentlig alle i Folketinget helhjertet mener vi bør have.

Hans Larsen-Ledet (RV):

Forslaget kan være en reaktion på nogle begebenheder, som har rystet flere landområder. Her tænkes dels på virksomhedslukningerne, dels på den reelle affolkning, som foregår fra land til by. Ønsket om et decentralt samfund uden uforholdsmæssigt store gigantkoncentrationer, med selvstændige mennesker i industrien, har altid været en radikal mærkesag.

Det Radikale Venstre skal ikke afvise, at det kan være nødvendigt med initiativer for at fremme udviklingen også i de områder, hvor den enten er gået i stå eller ligefrem går i negativ retning, men vi mener, at disse initiativer bl.a. kan komme fra iværksætterordningen og fra udviklingsselskaberne, som åbner mulighed for en bredere erhvervsstruktur med afprøvning af nye erhverv, således at et helt lokalområde ikke alene er afhængig af konjunkturfølsomme erhverv.

I den forbindelse kan man bare tage handlingsplanen for landdistrikterne og se, hvad der er af muligheder i den. Der peges på en lang række ting, som netop i de områder, der er omtalt i forslaget, kan give nogle tilbud og løsninger, som virkelig kan være et aktiv. Vi mener ikke fra radikal side, at der er grund til at oprette flere instanser end højst nødvendigt, og regeringens forslag om iværksætterordning og udviklingsselskaber skulle sådan set kunne dække SF's forslag.

Det Radikale Venstre kan ikke støtte forslaget, og jeg skulle meddele fra fru Sonja Albrink, at CD heller ikke kan støtte forslaget.

Tove Videbæk (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan ikke støtte dette forslag til beslutning om oprettelse af en krisefond; vi mener ikke, at der bør oprettes permanente fonde med disse formål. Kristeligt Folkeparti tror ligesom industriministeren mere på generelle erhvervsfremmeordninger.

Vedrørende ansvarlig og risikovillig kapital til udvikling af nye eller eksisterende virksomheder, der har produkter eller produktideer, der rummer potentiale til at fremme beskæftigelsen, ser vi frem til det forslag om udviklingsselskaber, som regeringen i øjeblikket arbejder med.

Kristeligt Folkeparti mener ikke, at der bør oprettes en permanent krisefond, og vi kan derfor ikke støtte det foreliggende beslutningsforslag fra SF.

Rahbæk Møller (SF):

Desværre sker det jo fra tid til anden, at der lukker en større virksomhed, som en hel egns beskæftigelse er afhængig af. Så kommer der megen hurlumhej i aviserne, ministeren og borgmesteren mødes og kommer derved også i aviserne og slår ud med armene, og der sker en

[Rahbæk Møller]

hel masse; men når tummelen har lagt sig og de har sat sig ned på deres stole igen, må man konstatere, at der intet er sket.

Som regel kommer den pågældende egn på fode igen som følge af de ganske almindelige markeds kræfter, men det tager den tid, den slags nu engang tager. Rejs en tur ned til Lolland og spørg, hvad der egentlig blev gjort for Lolland, og hvordan det ser ud nu. Jeg ved godt, at det ikke er så slemt, men det tog lang tid, før de ganske almindelige markeds kræfter løste problemerne.

I Sverige har man jo også været ude for at måtte lukke større virksomheder, men her har man opført sig noget mere rationelt. Man har nemlig fra statens side skudt væsentlige beløb ind i lokale udviklingsselskaber. Jeg tør næsten ikke nævne det igen, men jeg tror, at jeg gennem de sidste 10 år har foreslået, at Erhvervsudvalget ulejligede sig en tur til Landskrona for at studere erfaringerne her; men dette har Erhvervsudvalget aldrig ønsket. Jeg tror, at jeg endnu en gang vil foreslå, at vi begiver os derover for at se, hvad der kan gøres, for så kunne vi undgå en sådan debat, som vi har i dag.

Jeg vil herefter se på indvendingerne mod forslaget, og jeg vil starte med ministerens. Ministeren har rost intentionerne, men afviser forslaget og siger i øvrigt, at når man gennemgår punkterne, viser det sig, at de fleste ting kan man godt gøre i dag. Det er jeg fuldstændig enig med ministeren i, for der er i og for sig ikke noget nyt i det, vi foreslår. Det, vi foreslår, er ikke nye erhvervspolitiske redskaber, men en koncentreret indsats, hvor der afsættes penge og personale til at gøre noget hurtigt, og gerne før virksomheden lukker, hvis man har et varsel om det. Det har man jo ganske vist ikke altid, men det er muligt, når det f.eks. drejer sig om iværksættere.

Det er rigtigt, at der nu kommer bedre rådgivning til iværksættere, der selv tager et initiativ og selv henvender sig; men svenskerne har altså bevist, at hvis man tager ud og snakker med folk forinden, skal man ikke tvinge nogen til at blive iværksættere. Men der er faktisk ret mange, der går rundt og tumler med nogle tanker, og hvis man prøver at konstruere muligheder for dem, viser det sig, at ca. 10 pct. af en given arbejdsstyrke rent faktisk fik skabt deres egen virksomhed og derved også skabte be-

skæftigelse. Det er nogle erfaringer, vi kan bruge, og det er kun på den anden side af Sundet, vi skal hente dem, men der er altså ikke vilje til at tænke så langt i dette Folketing. Det er sørgeligt!

Det sidste gælder også hr. Ole Vagn Christensen, der stort set gentog, hvad ministeren sagde, men også sagde, at det er bedre at forebygge end at helbrede. Det er vi jo alle sammen enige om, men jeg tror bare ikke, at det er muligt i et markedsøkonomisk samfund at forebygge så meget, at det aldrig nogen sinde vil ske, at en stor virksomhed må lukke. Hvis vi overhovedet skal have større virksomheder i dette land, vil det nok ske en gang imellem, at en af dem må lukke, og det vil nok også ske, at en af dem ligger i en egn, hvor hele beskæftigelsen er så afhængig af den, at det vil være en katastrofe.

Jeg tror ikke, at hr. Ole Vagn Christensen kan forebygge, at det nogen sinde vil ske mere, og jeg er ikke engang sikker på, at det også burde være tilfældet; jeg tror faktisk, det er sundt, at en virksomhed må lukke en gang imellem. Men hvad så? Ja, som det er nu, og som dette Ting, bortset fra SF, åbenbart ønsker, skal denne egn altså lide under en ekstraordinært stor arbejdsløshed de næste 5-10 år, men det synes vi altså ikke er rigtigt.

Hr. Flemming Hansen taler om større styring af erhvervslivet, men jeg kan kun tilråde hr. Flemming Hansen at læse forslaget en gang til. Hvad angår sagen fra Pandrup, hvor man klarer sig selv, ville man sandelig også gøre det efter SF's forslag. Der er ingen incitament, der er ingen tilskud til den virksomhed, der er truet. Den må finde ud af at klare sig selv, hvis den ellers har en aktiekapital. Men i Pandrup har man jo ikke klaret sig selv, for godt nok undgik man total lukning, men man undgik ikke en stor stigning i arbejdsløsheden. Det er en helt anden form for beskæftigelse, der er på Dancall nu efter rekonstruktionen, end der var før, så Pandrup har stadig problemer.

Fru Pia Larsen roste os for at have erkendt, at det er svært at drive erhvervs virksomheder, og opfattede det vel også som en kritik af regeringen. Det er egentlig ikke intentionen med forslaget. Det er da rigtigt, at arbejdsløsheden er stor nu, og at situationen generelt er hård, men et forslag som dette vil gælde til enhver tid. Både i tider med højkonjunkturer, gode

[Rahbæk Møller]

konjunkturer og dårlige konjunkturer vil der være virksomheder, der lukker, sådan fungerer markedsøkonomien. Og hver gang, det sker, vil der i hvert fald være en egn, der står med nogle særlige problemer, og så har vi brug for noget ekstraordinært.

Fru Pia Larsen gjorde meget ud af, hvad der ville ske, når man nu tvang folk til at blive iværksættere; hvem skulle så dække under-skuddet? Svaret er, at man tvinger selvfølgelig ingen til at blive iværksættere af den simple grund, at det er iværksætteren selv, der kommer til at hænge på gælden; sådan er det jo, sådan skal det også være, og dermed kan ingen påtage sig at tvinge nogen eller prøve at overtale nogen. Men erfaringerne fra Sverige viser som sagt, at der faktisk er en del, der går og tumler med tanker om at blive iværksættere, og at en del flere kan blive det, hvis man stiller realistiske muligheder op. Nogle af dem vil selvfølgelig gå ned, men succesraten er rimelig høj, når man prøver at gøre tingene lettere for iværksættere generelt.

Fru Pia Kjærsgaard talte om sit eget program, og det er vel ikke så underligt; men det er jo lidt anderledes end SF's, det er vi vist begge to enige om. Og hr. Hans Larsen-Ledet og fru Tove Videbæk føjede egentlig ikke nye synspunkter til debatten.

Jeg er ked af, at jeg ikke kan takke for en positiv modtagelse af forslaget. Jeg synes, det er kedeligt især for de egne, hvor store virksomheder må lukke.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Hr. Rahbæk Møller sagde, at der sker meget, og hr. Rahbæk Møller sagde også, at forebyggelse ikke var mulig. Hr. Rahbæk Møller var også så venlig at komme ind på situationen på Lolland med hensyn til en koncentreret indsats, og jeg tror, at hr. Rahbæk Møller og jeg kan blive enige om, at vi har fået vedtaget rigtig mange erhvervslove siden da.

Man kan også diskutere, hvis en sådan fond skal træde til, om det ikke kan være et signal til netop store virksomheder, som kommer i en krisesituation, om bare at lade stå til i stedet for at lade udviklingen gå fornuftigt og prøve at forebygge i god tid. Vi tror faktisk, at et godt erhvervs-klima og en god erhvervs-politik vil gøre det muligt at forebygge, og at vi her har en

række redskaber, som rent faktisk gør det muligt at forebygge disse situationer og styrke hele erhvervslivet. Vi tror, at det er nødvendigt at gøre det med et bredt udvalg af redskaber i stedet for med en enkelt, koncentreret indsats, og det er sandelig ikke ensbetydende med, at vi ikke ønsker at gøre en indsats i et enkelt område.

Jeg synes, at hr. Rahbæk Møller skulle huske på ministerens indsats i forbindelse med den store virksomhed i Nordjylland. Ministeren satte straks et arbejde i gang for at få en udredning af, hvordan vi kunne skabe en fornuftig udvikling på det grundlag, der nu har ført til et resultat. Og derfor er der ingen grund til at sige, at regeringspartierne og Socialdemokratiet ikke vil gøre en indsats på de områder, for det synes jeg virkelig vi har vist.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg mindes, at dengang det skete nede på Lolland, satte den daværende industriminister, Nils Wilhjelm, et forskningsarbejde i gang på RUC. Jeg har megen sympati for forskningsarbejder og megen sympati for udviklingsarbejder, især hvis der kommer noget ud af dem, for en gang imellem skal der også handles, og hvis ministerens projekt fører til handling, er det da helt fint. Men mens vi venter på alle disse tanker, der skabes et eller andet sted, kunne man jo se på, hvad andre har gjort, og her har jeg gentagne gange henvist til Sverige, som åbenbart ikke interesserer ret mange i dette Ting; men der er altså nogle midler her, der kunne læres noget af.

Hvad angår det at forebygge, har jeg ikke afvist, at man kunne forebygge; men jeg tror da heller ikke, at hr. Ole Vagn Christensen kan mene, at man kan forebygge så meget, at der aldrig lukker virksomheder. Det er dog, havde jeg nær sagt, naturnødvendigt i det markedsøkonomiske system, at en gang imellem er der virksomheder, der kører galt. Og det centrale i vort forslag er jo, at det på ingen måde giver en virksomhed et incitament til bare at lade stå til, for så taber virksomhedsejeren altså sine penge, og virksomheden kan ikke få penge fra katastrofefonden. Vi understreger meget rigtigt og meget fair, at det er der ingen mulighed for, og det bør der heller ikke være. Vi foreslår en støtte til egnen, når en virksomhed har måttet

[Rahbæk Møller]

lukke, og den mulighed tror jeg ikke på nogen måde vil formindske incitamentet hos den virksomhed, der måtte være i krise, til selv at prøve at løse problemerne.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg havde ikke mere taletid før, og derfor var jeg nødt til at springe det afsnit om svenskerne over og se på den danske situation. Jeg mener helt klart, at den danske iværksætterlovgivning med klippekortmodellen er lige så god som den model, svenskerne har gjort brug af, og jeg mener endda, at den faktisk er bedre.

Og så vil jeg godt sige til hr. Rahbæk Møller, at sådan som jeg forstod hr. Rahbæk Møllers sidste indlæg, står og falder det udelukkende med, om der er kapital nok i de nuværende ordninger. Og det er vores opfattelse, at der er tilstrækkelig kapital til de opgaver, der skal løses.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Nej, det er ikke kun et spørgsmål om kapital. Det er da rigtigt, at der findes risikovillig kapital et eller andet sted, det er bare svært at koble projekterne til kapitalen. Det drejer sig om at bruge de instrumenter, vi har, nemlig regionale udviklingsselskaber, og prøve at udstyre dem med penge, personale og alle de ting, der skal til for at gøre en særlig indsats, som vi ikke har mulighed for i dag. Vi har generelle ordninger, som virker langsomt, men hvis det skal virke hurtigt nok, når en egn virkelig er kørt ned, skal der gøres noget mere end bare at henvise til den ganske almindelige og generelle erhvervs politik.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 34:

Forslag til lov om ændring af lov om erstatning for skader forårsaget af stormflod.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.

(Fremsat 14/10 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Trøjborg):

Jeg vil gerne indlede med at sige, at regeringen anerkender de gode intentioner, der ligger bag hr. Tommy Dinesens lovforslag, der går ud på at ændre kravet i stormflodsloven om, hvornår stormflodsskader skal anmeldes, således at de blot skal anmeldes inden 2 måneder efter, at skaden har kunnet konstateres.

Når regeringen alligevel må gå imod forslaget, skyldes det to forhold. Hovedproblemet er, at forslaget vil umuliggøre sagsbehandlingen, og at man risikerer, at udgifterne til erstatning eksploderer. Hvis man kan nøjes med at anmelde en skade inden for et vist tidsrum efter, at den har kunnet konstateres, men uden at sætte det i relation til, hvornår selve stormfloden fandt sted, vil Stormflodsrådet aldrig kunne få afsluttet sin sagsbehandling, og derfor bliver det vanskeligt at få et samlet overblik over skadernes omfang som følge af en stormflod. Det strider klart imod ønsket om en rimelig og hurtig sagsbehandling.

Dertil kommer, at det vil være næsten umuligt at tage stilling til de sager, der kommer frem, efter at skaden har kunnet konstateres, fordi der kan optræde alle mulige former for skader, hvis oprindelse kan diskuteres. Hvem kan f.eks. afgøre 3 år efter en stormflod, hvornår et rør er rustsprængt? Skyldes det, at isoleeringen blev våd under oversvømmelsen, eller var der andre årsager?

En væsentlig del af sådanne sent anmeldte skader må tillige antages at have karakter af følgeskader, for hvilke der ikke ydes erstatning efter loven. Man må i denne forbindelse huske, at erstatninger efter stormflodsloven har karakter af umiddelbar katastrofehjælp til de ramte; men det har aldrig været hensigten på lang sigt at friholde personer for enhver tænkelig udgift, der kan tænkes at følge af en storm-